

ÖZELLEŞTİRMENİN ENGELLENEBİLME OLASILIĞI ARTIYOR

Aydınlık Dergisi, 1 Kasım 1998

Yıldırım Koç

Üç-dört ay öncesinde özelleştirmenin engellenebileceğine inanan insan sayısı çok fazla değildi. Birçok kişi, ilke olarak özelleştirmeyi benimsemese bile, bu dalganın önünde durulamayacağını düşünüyor ve en azından "olmayacak duaya amin denmez" anlayışı içinde, özelleştirme karşısında mücadeleye girmiyordu. Durum günümüzde ciddi biçimde değişmeye başlamıştır.

Kapitalizm sürekli bir bunalım yaşıyor. Sovyet sisteminin çöküşü sonrasında kapitalizmin demokrasi getireceğini zannedenler, gelir ve servet dağılımındaki adaletsizliğin, güvencesizliğin, işsizliğin, yoksulluğun ve hatta açlığın pençesinde kıvranıyor. Devlet mülkiyetinden ve (anti-demokratik) merkezi planlı ekonomiden kaçışın refah ve huzur getireceğini zannedenler, özelleştirme uygulamalarının günlük yaşamlarına nasıl bir felaket gibi yansıdığını yaşıyor. Kapitalizmin dört bir köşesinden bunalım ve bunalım tehdidi haberleri geliyor. Kapitalizmin savunucuları bile, kapitalizmin yaşamasını sağlayabilmek için, özelleştirmeleri sorgulamaya başlıyor, devletin müdahalesinin gerekliliğinden söz ediyor.

Türkiye'de özelleştirmeler, Türkiye Cumhuriyeti'nin varlığını sürdürmesi açısından en büyük tehditlerden birini oluşturan çetelerle bağlantılı gelişti. Özelleştirmeye, çetelerle bağlantılı olmasa da karşı çıkıyoruz. Ancak özellikle Türkbank özelleştirmesi ile ortaya saçılan iltihap, birçok tarafsız insanı da özelleştirmeler konusunda bizim saflarımıza çekti. Özelleştirmenin yağma ve talanla ve çetelerle iç içe geçişi, kamuoyunun tavrının değişmesinde etkili oldu.

Cumhuriyet Türkiyesi, emperyalizmin ve bazı komşularının tehdidi altındadır. 1974 Kıbrıs Barış Harekatında yabancı sermayeli Ataş Rafinerisinin yaptıkları ve Petrol Ofisi'nin katkıları unutulamaz. Bu koşullarda, ulusal çıkarlar açısından da, özelleştirmelere karşı çıkmak gereği birçok insan tarafından anlaşılmaya başlandı.

İşçi sınıfı içinde özelleştirme karşısında duyarsız kalmış belirli çevreler, özelleştirme uygulamalarının sonuçları yaşandıkça, en azından söylemlerinde, bu tavırlarını değiştirme gereğini duymaya başladılar. TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu'nun 30 Eylül 1998 günlü toplantısında ve TÜRK-İŞ'e bağlı tüm Sendikaların genel merkez yöneticileri ile tüm ülkedeki şube başkanlarının katıldığı 15 Ekim 1998 günlü toplantısında kabul edilen ve kamuoyuna açıklanan bildirimlerde bu net tavır açıkça ifade edilmektedir. Artık sorun, özelleştirmeye karşı olup olmamak konusunda değil, özelleştirmeyle daha etkili bir biçimde mücadele etmek için nelerin ne zaman yapılması gerektiği konusundadır.

1997 yılının son aylarında, termik santrallerin ve dağıtım şebekelerinin özelleştirilmesi sürecinde başta Yatağan, Kemerköy ve Yeniköy santralleri ve Çayırhan kömür işletmeleri olmak üzere, bazı işyerlerinde teklif verecek yerli ve yabancı şirket temsilcileri işyerlerine sokulmamıştı. Şimdi SEKA işçilerinin işyerlerini terk etmeyerek üretimi sürdürmeleri son derece önemli bir eylemdir. Özelleştirmelere karşı, kamuoyuna talepler iyi bir biçimde anlatılarak ve kesinlikle işyerlerine en küçük bir zarar vermeden işyerini terk etmeme eylemlerinin yaygınlaşması, özelleştirme girişimlerinin engellenmesinde önemli bir rol oynayacaktır. Ayrıca, siyasi partilerin ziyaret edilerek buralarda gecelenmesi de özelleştirmeci siyasi partiler açısından çok büyük sıkıntı yaratacaktır. Özellikle erken seçimin tartışıldığı koşullarda işçilerin siyasi partileri ziyaret ederek buraları terk etmemesi, siyasi partilerin korkulu rüyası haline gelebilir.

Özelleştirme kavgası asıl şimdi başlıyor. TÜRK-İŞ'in 21 Aralık 1997 günü Yatağan'da yapılan genişletilmiş Başkanlar Kurulu toplantısının bildirisinin son sözleri bugün her zamankinden daha fazla geçerlidir: "Haklıyız. Kazanacağız. Vatani sattırmayacağız."